

Počet hnízdících párů kormorána velkého v České republice v roce 2011

Number of breeding pairs of Great Cormorant in Czechia in 2011

**Petr Musil^{1,2}, Petr Macháček³, Zuzana Musilová¹, Karel Pavelka⁴
& Michal Podhrazský¹**

¹ katedra zoologie, Přírodovědecká fakulta University Karlovy, Viničná 7, 128 44 Praha 2, e-mail: p.musil@post.cz

² Katedra ekologie FŽP ČZU, Kamýcká 1176, 165 21 Praha 6 – Suchbátka

³ Regionální muzeum Mikulov, 692 15 Mikulov

⁴ Muzeum regionu Valašsko, oddělení přírodních věd, Zámecká 3, 757 01 Valašské Meziříčí

Nárůst početnosti kontinentální subspecie kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) vyvolal v posledních letech celou řadu konfliktů mezi zájmy rybářů a ochránců přírody. Nezbytným předpokladem pro jakékoliv úspěšné řešení těchto konfliktů je kvalitní monitoring početnosti kormorána velkého (CARSS & MARZANO 2005). Poslední celoevropské sčítání hnízd kormorána velkého bylo provedeno v hnízdni sezóně 2006, kdy byla celková velikost hnízdni populace kontinentální subspecie kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) stanovena na 372 300 párů (Van EERDEN *et al.* 2008).

V České republice probíhá sčítání hnízdících párů každoročně již od novodobého vzniku hnízdni populace v roce 1982 (viz např. JANDA & MACHÁČEK 1990, MUSIL & JANDA 1997, MUSIL *et al.* 2010). V tomto příspěvku přinášíme výsledky sčítání hnízdících párů kormoránů velkých v roce 2011.

Metodika

Počet hnízdících párů byl stanoven na základě kontrol jednotlivých hnízdni kolonií v hnízdni době (duben až červen). Jako hnízdící pár považujeme každý pár, který dostavěl v dané hnízdni sezóně hnízd.

Počet hnízdících párů

V hnízdni období 2011 byla největší hnízdni kolonie kormorána velkého (*Phalacrocorax carbo sinensis*) na území České republiky zjištěna na rybníce Ženich (Třeboňsko, jižní Čechy), kde bylo zaznamenáno 147 hnízdících párů. Na jižní Moravě (Břeclavsko) bylo zjištěno 96 hnízdících párů ve 3 hnízdni koloniích, a to na Křivém jezeře (3 páry), na Zámeckém rybníku u Lednice na Moravě (60 párů) a na Střední nádrži (Věstonické) vodního díla Nové Mlýny (33 párů). V severních Čechách byla zjištěna menší hnízdni kolonie (22 párů) kormoránů velkých na odkalovací nádrži u Chomutova. Dále bylo zjištěno 30 párů v PR Kotvice (CHKO Poodří, Severní Morava).

Celkově tedy v roce 2011 hnízdilo v České republice **295 párů v 6 hnízdni koloniích**. Počet hnízdících párů byl v České republice v roce 2011 nejnižší od roku 2007. V letech 2007–2010 se počet hnízdících párů pohyboval mezi 212–350 páry. Zjevný pokles počtu hnízdících párů v roce 2011 byl způsoben především poklesem počtu párů ve dvou dříve nejvýraznějších koloniích (rybník Ženich, Křivé jezero), v důsledku prosychání a odumírání hnízdni stromů znečištěných kormoráním trusem.

Obr. 1. Odumírání hnízdních stromů v kolonii kormorána velkého *Phalacrocorax carbo* na rybníku Ženich (CHKO Třeboňsko).

Figure 1. Dead nest trees in breeding colony of Great Cormorant *Phalacrocorax carbo* on fishpond Ženich (Třeboňsko Biosphere Reserve, South Bohemia).

V roce 2011 byly v 18 hnízdech v kolonii na rybníku Ženich zjištěny následující počty vyvedených mláďat v jednotlivých hnízdech: 1 x 2 mláďata, 7 x 3 mláďata a 10 x 4 mláďata (celkový průměr 3,556 mláďat/ hnízdo).

Summary

In total, 295 pairs of Great Cormorant were counted in 6 breeding colonies in the Czech Republic in 2011. This number of breeding pairs is the lowest since 2007. Number of breeding pairs fluctuated between 312 and 350 breeding pairs. The recent decrease in numbers of breeding pairs in 2011 was affected by drying and dying of breeding trees affected by Cormorant excrements.

Literatura

- CARSS D. & MARZANO M. 2005: After REDCAFE: an interdisciplinary approach to European Cormorant-fisheries conflicts (INTERCAFE). *Cormorant Research Group Bulletin* 6: 4–6.
- JANDA J. & MACHÁČEK P. 1990: Kormorán velký *Phalacrocorax carbo* v Čechách a na Moravě v letech 1982–1988. *Sylvia* 27: 55–70.
- MUSIL P. & JANDA J. 1997: Population development of the Cormorant *Phalacrocorax carbo* in Czech and Slovak Republics. *Ekologia Polska* 45: 97–103.
- MUSIL P., MACHÁČEK P., MUSILOVÁ Z., PAVELKA K. & PODHRAZSKÝ M. 2010. Počet hnízdicích párů kormorána velkého v roce 2010. *Aythya* 3: 97–98.
- Van EERDEN M., MARION L., PARZ-GOLLNER R., BREGNBALLE T., Van RIJN S. & VOLPONI S. 2008: Cormorants in the Western Palearctic: distribution and numbers on a wider European scale. *IUCN/Wetlands International Cormorant Research Group, Rijkswaterstaat, NL* : 4 pp.